

Zoo v Belize

Při první návštěvě tropů milovníka přírody často nemile překvapí ticho, přítmi a hustý porost tropického lesa. V takovém prostředí se zvířata pozorují nezkoušenému oku jen velmi obtížně. Jedním z řešení, jak z tropické oblasti odjždět se zážitky a fotografiemi, je návštěva zoologické zahrady, které v rozvojových zemích vystavují hlavně zástupce místní fauny (Živa 2004, 4; 2004, 6). Nejinak je tomu i v případě středoamerického Belize na Yucatánském poloostrově. Belize patří díky malé hustotě obyvatel (cca 14 obyvatel/km²) a dobré ochraně přírody (přes 40 % plochy je chráněno a ochrana těchto území bývá často zajišťována s pomocí mezinárodních organizací) k přírodně nejzachovělejším zemím ve Střední Americe. Přesto jsou mnozí zástupci zdejší fauny v různém stupni ohrožení. Mezi instituce, které se tu starají o jejich záchranu, patří i Zoo Belize.

Tato zoologická zahrada byla založena v r. 1982, kdy do Belize přijela dokumentaristka Sharon Matola natáčet film o tropickém lese. Po skončení práce stála před otázkou, co s poloochočenými zvířaty, která používala při natáčení. Rozhodla se založit menažerii, jejímž hlavním posláním mělo být vzdělávání Belizanů. V r. 1991 se pro úspěchy, které tento původně zvěřinec měl, rozhodla zvířata přemístit do výběhů blízkých jejich přirozenému prostředí. Získala plochu lesa o rozloze cca 14 ha zhruba v polovině cesty mezi hlavním městem státu Belmopanem a největším Belize City. Sharon Matola je ředitelkou zoo doposud. Vstřícný přístup k místním obyvatelům se odráží ve dvojitě ceně vstupného, cizinec zaplatí za vstup ekvivalent 150 Kč, kdežto Belizané mají cenu o polovinu levnější. Ve vzdělávacích projektech pro žáky a studenty zoo úzce spolupracuje s Tropical Educational Centre, jehož zázemí leží cca 1 km od zahrady. Zoo též uskutečňuje program na ochranu problémových jaguárů, kteří jsou po odchycení z volné přírody zahrnuti do chovu v mezinárodním záchraném programu, vše ve spolu-

práci s American Zoological Association (AZA). Též se věnuje programu Belize Harpy Eagle Restoration Project (BHERP), zaměřenému na posilování volně žijících populací jednoho z největších dravců světa – harpyje (*Harpia harpyja*).

Zoo Belize je malou zahradou. Ve výbězích, klecích a voliérách nalezneme 37 druhů přitažlivých a vzhledově výrazných ptáků a středních až velkých savců. V prostorných výbězích uvidíme všech pět kočkovitých šelem žijících v Belize – jaguára (*Panthera onca*), pumu (*Puma concolor*), jaguarundi (*Herpailurus yaguarondi*), ocelota (*Leopardus pardalis*) i nejmenší z nich, převážně stromového margaye (*L. wiedii*). Z ohrožených savců chová zoo lovem decimované národné zvíře tapíra středoamerického (*Tapirus bairdii*) a oba druhy primátů žijících v této zemi – dvě tlupy vřešťanů mono (*Alouatta pigra*) a jednu skupinu chápanů středoamerických (*Ateles geoffroyi*). Za zmínku též stojí chovná skupina vzácné lasicovité šelmy grizon velký (*Galictis vittata*). Ostatní savci jsou již běžnější a je možné se s nimi při troše štěstí potkat i ve volné přírodě: např. peka-

ri páskovaný (*Pecari tajacu*), pekari bělobradý (*Tayassu pecari*), jelínek mazama červený (*Mazama americana*), nosál bělohubý (*Nasua narica*), liška šedá (*Urocyon cinereoargenteus*) ad. Spolu s harpyjí působí majestátním dojmem též orel ozdobný (*Spizaetus ornatus*). Ve voliére s mělkým jezírkiem jsou pospolu volavka bílá (*Egretta alba*), nesyt americký (*Mycteria americana*) a pelikán hnědý (*Pelecanus occidentalis*), ve vedlejší voliére pak velký čáp jabiru (*Jabiru mycteria*). Společně jsou umístěni také amazoňané velcí (*Amazona oratrix*), rudočelí (*A. autumnalis*) a černouši (*A. xantholora*). U vchodu do zoologické zahrady návštěvníky hlučně vítá početné hejno papoušků ara arakanga (*Ara macao*). Plazy zastupují dva druhy kriticky ohrožených krokodýlů: Moreletův (*Crocodylus moreletii*) a americký (*C. acutus*), bohužel vždy pouze v jednom exempláři.

Celkově lze říci, že zahrada působí velice příjemným dojmem, kvalitou se vyrovná průměrné evropské zoo. Návštěvník se areálem pohybuje po udržovaných stezkách, které ho vedou tropickou přírodou. Většina výběhů totiž vznikla přímo ohrazením lesa pletivem. Lze tak pozorovat nejen chovance zoo, ale též další volně žijící zvířata neotropů. My jsme zde zaznamenali běžné ptačí druhy, jako je sojka hnědá (*Cyanocorax morio*), čačalaka obecná (*Ortalis vetula*), vlvhovec zpěvavý (*Dives dives*), kondor krocanovitý (*Cathartes aura*) a lesňáček kápořový (*Wilsonia citrina*). Úsměvně působí, když potkáte hlodavce aguti středoamerického (*Dasyprocta punctata*) pobíhajícího volně po stezkách v zoo, zatímco několik jiných jedinců téhož druhu slouží jako exponáty. O většině chovaných zvířat informují cedule ve čtyřech jazycích (anglicky, latinsky, španělsky a místní kreolskou angličtinou), u významných exponátů najdeme i tabule s veršovanými údaji o životě a příčinách ohrožení daného druhu. Kromě standardní prohlídky nabízí zoo i možnost návštěvy v noci a prohlídku s průvodcem. Všem, kteří zavítají do Belize, lze návštěvu zdejší zoo jen doporučit.

1 Arassari smaragdový (*Aulacorhynchus prasinus*) je nevelký zástupce čel. tukanovitých (*Ramphastidae*)

2 Nosál bělohubý (*Nasua narica*) odpovídá na stromech. Snímky O. Kopeckého

